

| ROZHOVOR |

Pět tisíc na dítě není plošné opatření, je to velmi adresné, říká ministr Marian Jurečka

“

Naprostá většina rodičů s dětmi do osmnácti let má nízké či střední příjmy.

Foto E15 Michael Tomeš

Pavel Otto

Úplně spravedlnosti a spokojenosti všech nelze v sociálním systému nikdy dosáhnout, odráží ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL) kritiku pětitisícového příspěvku na dítě. Nesouhlasí ani s výhradami, že se vláda snaží naklonit si před podzimními komunálními volbami střední třídu. „Například rodina v Praze nebo Brně má dvě až tři děti a splácí hypotéku od 20 do 30 tisíc korun. Není těžké si spočítat, kolik jim zůstane na běžný chod domácnosti,“ argumentuje. Pomoc lidem s rostoucí inflací podle Jurečky pětitisícovým bonusem nekončí, stát chystá další kroky.

Jaké dávky vláda letos zvýší a o kolik?

Další pomoc občanům, především sociálně zranitelným domácnostem, rodičům, rodinám a seniorům, naváže na dosavadní opatření za více než 74 miliard korun. Nově to bude jednorázový příspěvek pět tisíc korun na dítě do osmnácti let, který vyplatíme koncem prázdnin. Už od pololetí vláda znovu zvýší existenční a životní minimum alespoň o pět procent. Spotřební koš těchto nejohroženějších lidí v návaznosti na inflaci ještě přesně propočítáme podle nejaktuálnějších květnových údajů. Obě dávky se propisují do dalších osmi typů podpor, které nyní dostá-

vá asi čtyři sta tisíc osob. Jejich počet valorizací existenčního a životního minima od poloviny roku vzroste.

O pětitisícový bonus na dítě se vedou ostré spory, do dvou týdnů máte předložit návrh zákona. Nebude příspěvek adresnější, aby ho dostaly pouze rodiny s nejnižšími příjmy?

Není to plošné opatření, jak někdo tvrdí, je velmi cílené. Máme jednoznačně průkazná statistická data o sociálně nejzranitelnějších skupinách obyvatelstva, do nichž patří také samostatně žijící seniři, ale i samoživitelky a nízkopříjmové domácnosti s dětmi. Na- ➤

» prostá většina rodičů s dětmi do osmnácti let má nízké nebo střední příjmy.

Není ve snaze naklonit si střední třídu politický kalkul, když budou na podzim volby?

Několik měsíců se hovoří o tom, že vláda zapomíná na střední třídu. Někomu se může zdát limit jeden milion korun hrubého vysoký. Například rodina v Praze nebo Brně má dvě až tři děti a splácí hypotéku v rozmezí od 20 do 30 tisíc korun. Není těžké si spočítat, kolik jim zůstane na běžný chod domácnosti. Hranice do jednoho milionu korun hrubého bude platit, snižovat ji nebudeme.

Považujete za spravedlivé, že rodiče studentů, kterým je už více než osmnáct let, nedostanou nic?

Z vlastní zkušenosti vím, že schopnost jít na brigádu v patnácti nebo ve dvaceti letech je velmi rozdílná. To je potřeba brát v potaz. Vláda navíc musela stanovit nějakou hranici. Pokud bychom ji rozšířili i na zletilé studenty, bylo by to nákladnější. Podobně se někdo může cítit poškozený tím, že rodičovská je pouze do čtyř let věku dítěte. V sociálním systému nelze nikdy dosáhnout úplné spravedlnosti a spokojenosti všech. Objektivně to vidím tak, že dospělý zdravý člověk navzdory tomu, že studuje, má větší možnost si přivydělat, a neměl by dostávat od státu jednorázovou dávku určenou pro ty nejzranitelnější. Dalo by se na to dívat jinak jen v případě vysoké nezaměstnanosti.

Chystáte kromě takzvané pětitisícovky a zvýšení existenčního a životního minima ještě něco?

Do konce května předložíme balíček opatření pro osoby se zdravotním postižením, budeme upravovat zákony i některá nařízení vlády. Jde například o zvýšení podpory na mobilitu či růst podpory zaměstnavatelů, u nichž postižení lidé pracují. Ještě v pololetí chceme zvýšit rovněž normativy příspěvku na bydlení, aby odrážely zdražování energií.

Klíčovou neznámou je jednání s EU, po níž žádáme proplacení peněz na pomoc uprchlíkům z Ukrajiny.

Piráti plánují další zvyšování slevy na poplatníka a uzákonění valorizace této slevy. Budou lidovci pro?

Jsme jednoznačně pro, sleva na poplatníka je dítě KDU-ČSL. Tento motivační daňový nástroj pro rodiče, kteří mají zaměstnání, jsme do českého daňového systému zavedli my. I nadále chceme nízké daně pro rodiny s dětmi, kde manželé pracují. Je to mnohem lepší nástroj než různé typy dávek a příspěvků. Lednové zvýšení slevy o tři tisíce korun znamená pro státní rozpočet výpadek dvanáct až patnáct miliard korun, jež zůstaly českým daňovým poplatníkům. Rádi bychom se letos k tomuto tématu vrátili.

Odhadnete, kolik všechna opatření včetně záříjové druhé letošní mimořádné valorizace důchodů budou stát?

U existenčního a životního minima a důchodů to bude osm až devět miliard korun. Pětitisícový bonus vyjde asi na devět miliard a příspěvek na bydlení zhruba na miliardu. Myslím, že se stále vejde do limitu, který v letošním státním rozpočtu máme nastavený. V součtu s už přijatými opatřeními za 74 miliard to odhaduji na celkem devadesát miliard, možná mírně přes tuto částku. Nevylučuji ale, že peníze na pomoc českým domácnostem budeme muset doplňovat. Záleží na mnoha faktorech.

Ve vládní koalici na tom panuje shoda včetně souhlasu ministra financí?

Už jsme probírali pětitisícovku na dítě, existenční a životní minimum, balíček pro zdravotně postižené i zvýšení normativů na příspěvek na bydlení. Vláda je obecně ve shodě, stát musí pomáhat sociálně nejzranitelnějším. O tom nepolemizujeme.

Můžete vyloučit mediální střety, jaké se v minulé vládě odehrávaly mezi ministryněmi práce a financí?

My v tomto modelu nefungujeme. Vláda spolupracuje na jiné úrovni než ta předchozí.

Odhadl jste, že deficit státního rozpočtu by mohl dosáhnout tří set miliard. Je to po přijetí oněch opatření reálné?

Stále platí odhodlání vlády, že nebude schodek příliš zvyšovat. Klíčovou neznámou je jednání s Evropskou unií, po níž žádáme proplacení peněz vynaložených na pomoc uprchlíkům z Ukrajiny. Příslib EU máme. Otázka je, jestli dostaneme všechny finanční

Marian Jurečka (41)

- Vystudoval rostlinolékařství na Mendelově univerzitě v Brně.
- Do KDU-ČSL vstoupil v roce 1999. Postupně se stal krajským zastupitelem, poslancem i ministrem zemědělství ve vládě Bohuslava Sobotky.
- V lidové straně neúspěšně kandidoval na post předsedy poprvé v roce 2019, uspěl až na mimořádném sjezdu v roce 2020, kdy se jeho předchůdce Marek Vyborný mandátu vzdal.
- Letos poslanecký mandát obhájil po úspěchu v koalici Spolu s ODS a TOP 09 a opět míří do vlády.
- Kromě politické kariéry se věnuje soukromému rodinnému zemědělství.

prostředky, nebo alespoň jejich část už letos. To zásadně ovlivní výši schodku. Podle odhadů bude uprchlická krize stát celkem dvě miliardy eur, velkou část chceme získat zpět.

Odbory tlačí na zvýšení minimální mzdy. Dohodnete se?

Musíme si sednout k jednacímu stolu. Není možné slyšet jen požadavky odborů, musejí se vyjádřit i zaměstnavatelé. Růst minimální mzdy neplatí stát, ale firmy, které na to musejí vydělat. Je potřeba silně naslouchat hlasu podniků, abychom je nedostali do kolen.

Přílišné zvyšování minimální mzdy by mohlo vést k růstu nezaměstnanosti. Spousta lidí nevnímá provázanost minimální a zaručené mzdy, která je vyšší a týká se jednotlivých profesí. Tato vazba může zapříčinit, že někdo by měl vyšší příjem, ale jiný by ztratil práci, protože zaměstnavatel na něj už nebude mít peníze.

Základem sociálního smíru není výše prostředků, jež vláda uvolní na dávky, ale to, že lidé mají místa. V posledních třech letech máme nízkou nezaměstnanost za něco automatického. Mohlo by se nám to vymstít. ■

VÍCE NA E15.CZ